

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 422/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Krenickým, Vajanského 43, Prešov, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co 95/2018-170 z 8. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Krenickým, Vajanského 43, Prešov, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 95/2018-170 z 8. augusta 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

«Okresný súd Prešov uznesením sp. zn.: 11C/228/2016-157 zo dňa 25.05.2018 rozhodol, že:

I. Konanie zastavuje,

II. Strany nemajú nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto uzneseniu v rozsahu výroku č. II... podala žalobkyňa... odvolanie. Súd prvej inštancie sa pri posúdení nároku strán na náhradu trov rozhodol aplikovať § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutej časti uznesenia uvádza, že žalovaný si dobrovoľne splnil svoju zákonnú povinnosť až po podaní žaloby, čo by viedlo k záveru o vzniku nároku na náhradu trov konania žalobkyni, no súd tu musí „zohľadniť špecifické okolnosti tohto prípadu.“, na základe čoho žalobkyni tento nárok nepriznal.

3. Špecifiká mali spočívať v týchto skutočnostiach:

1) žalovaný nepochybňoval svoju zákonnú povinnosť

2) žalobkyňa mala predložiť žiadosť o nahliadnutie do dokumentácie listami spred 8 rokov pred podaním žaloby

3) žalobkyňa nepreukázala, že by žalovaného žiadala o nahliadnutie v „relevantnom“ čase pred podaním žaloby

4) toto tvrdenie žalovanej súd posudzuje ako „nevierohodné“ s ohľadom na preukázateľne zlé vzťahy medzi stranami konania, ktoré vyústili do fyzického napadnutia

5) žalovaný sprístupnil žalobkyni dokumentáciu týkajúcu sa správy bytového domu po špecifikácii požadovaných dokladov s ohľadom na nemožnosť sprístupniť dokumentáciu dotknutú ochranou osobných údajov ostatných vlastníkov bytov

6) domáhanie sa nahliadnutia do dokumentácie týkajúcej sa správy bytového domu „bez nejakého racionálneho vysvetlenia“ v spojení s osobnými konfliktmi u súdu vyvolalo pochybnosti o skutočnom dôvode podania žaloby a možnosti jej posúdenia ako výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi.

4. O skutočnosti, že súd chce využiť aplikáciu § 257 CSP sa žalobkyňa dozvedela až zo samotného uznesenia o zastavení konania a o nepriznaní nároku na náhradu trov konania...

6. Krajský súd... napadnuté uznesenie potvrdil.

7. Odvolací súd svoje uznesenie odôvodnil len stroho a to takto: „Žalobkyňa teda ničím právne významným nepreukázala, aby pred podaním žaloby vyzvala žalovaného na sprístupnenie dokladov a aby žalovaný tejto jej žiadosti nevyhovel. Zo správania sa žalovaného v priebehu konania pritom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že tento na základe požiadaviek žalobkyne, resp. jej právneho zástupcu, umožnil žalobkyňi nahliadnuť do ňou požadovaných dokladov, ktoré mal k dispozícii, čo nakoniec viedlo k späťvzatiu podanej žaloby. Na strane žalovaného teda existujú dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalobkyňi.“

Nechám na posúdení Ústavného súdu, či takéto odôvodnenie má skutočne schopnosť preukázať vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa nevyjadril k žiadnej časti odvolania žalobkyne, v ktorom boli spochybnené alebo vyvrátené okolnosti, ktoré považoval súd prvej inštancie za hodné osobitného zreteľa a len bez ďalšieho podstatného rozvinutia svojich úvah potvrdil napadnuté uznesenie...

1. Obdobnej problematike sa venoval Ústavný súd len nedávno vo svojom náleze z 18. júla 2018, sp. zn. I. ÚS 153/2018, v ktorom výslovne uvádza: „Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho «nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane... Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci

neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov... Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000)... Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch... Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti... Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania. Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15]. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko. Výrok rozhodnutia v prípade úplnej moderácie by mal znieť „stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“ resp. „súd stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Výrok, že „žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania“ už nemá v CSP oporu. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom

rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď účastníka konania bez toho, aby bolo možné z diel náhrady trov by napr. dostal odôvodnenia napadnutého rozsudku zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia pre následný záver o odôvodnenosti aplikovať § 257. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 119/03 či uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 67/2010) výnimočnosť použitia ustanovenia 257, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené.» (Števček, M.; Ficová, S.; Baricová, J.; Mesiarkinová, S.; Bajánková, J.; Tomašovič, M.; a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 940 – 943).“

2. Máme teda za to, že okrem toho, že formulácia výroku napadnutého uznesenia krajského súdu nemá oporu v Civilnom sporovom poriadku, napadnuté uznesenie krajského súdu nie je vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP presvedčivo odôvodnené, a táto skutočnosť v konečnom dôsledku zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť ním vydaného rozhodnutia. Krajský súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd, preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom odvolaní nemožno hodnotiť inak ako odporujúci obsahu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

3. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, sťažovateľke nebol daný žiaden procesný priestor na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 257 CSP zo strany súdu prvej inštancie, pričom toto rozhodnutie bolo potvrdené aj uznesením odvolacieho súdu. Zároveň obe rozhodnutia neboli náležite a presvedčivo vo vzťahu k § 257 CSP odôvodnené, čím došlo k zásahu do základných práv sťažovateľky a k nutnosti podania tejto ústavnej sťažnosti.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... SR, na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/95/2018-170 zo dňa 08.08.2018 porušené boli.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/95/2018-170 zo dňa 08.08.2018 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu.

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 11 C 228/2016-157 z 25. mája 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) konanie vo veci žaloby sťažovateľky, ktorou sa domáhala ako vlastníčka bytu spravovaného žalovaným umožnenia nahliadnutia do všetkých dokladov týkajúcich sa správy bytového domu a čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv od roku 2006, zastavil a stranám náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia uviedol: *„K zastaveniu konania došlo z dôvodu, že po podaní žaloby žalovaný dobrovoľne splnil svoju povinnosť podľa § 8b ods. 2 písm. f/ zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, čo by viedlo k záveru o vzniku nároku na náhradu trov konania žalobkyni. Súd však musel zohľadniť špecifické okolnosti tohto prípadu, vychádzajúc z nesporného resp. preukázaného skutkového stavu. Mal totiž za preukázané, že žalovaný nepochybneval svoju zákonnú povinnosť ako správcu bytového domu, ktorá je predmetom tohto sporu, ale tvrdil, že žalobkyňa takúto požiadavku predložila písomne ešte dávnejšie, čo bolo preukázané listami pred 8 rokmi. Možno mu dať za pravdu, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by žalovaného žiadala o nahliadnutie do dokumentácie v relevantnom čase ešte pred podaním jej žaloby. Jej tvrdenie o osobnej žiadosti ostalo len v rovine jej tvrdenia, ktoré navyše žalovaný poprel a napokon aj pre súd nevyznieva vierohodne, vzhľadom na nepochybne zlý vzťah medzi žalobkyňou a konateľom žalovaného, ktorý vyústil aj do fyzického napadnutia. Žalovaný tiež správne poukazoval na to, že ani nemôže žalobkyni predložiť všetku dokumentáciu, teda aj tú, ktorá sa týkala iných vlastníkov, nakoľko tá podlieha ochrane osobných údajov a preto požadoval konkretizáciu dokladov a po splnení tejto požiadavky žalobkyni príslušné dokumenty sprístupnil, čo napokon viedlo k späťvzatiu jej žaloby. Navyše súd sa domnieva, že aj keď si žalobkyňa nepochybne uplatnila zákonné právo na nahliadnutie do príslušnej dokumentácie týkajúcej sa správy bytového domu, vzhľadom na to ako žalobu koncipovala, teda že sa domáhala všetkej dokumentácie a to dokonca od roku 2006 bez nejakého racionálneho vysvetlenia, v kontexte s už spomínanými osobnými konfliktami vyvoláva pochybnosť o skutočnom dôvode podania tejto žaloby, čo by mohlo viesť aj k posúdeniu výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 3*

ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tieto okolnosti by však museli byť predmetom ďalšieho dokazovania a preto za súčasnej dôkaznej situácie a zisteného skutkového stavu súd považoval za spravodlivé nepriznať žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania. Súd dodáva, že aj keď nárok na náhradu trov konania si uplatnil aj žalovaný, uvedený nárok mu zmysle § 256 CSP neprislúcha.“

Proti výroku o trovách konania podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa sťažovateľky porušil krajský súd jej základné a iné práva tým, že napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil, keď sa nevyjadril k žiadnej časti odvolania sťažovateľky a bez ďalšieho podstatného rozvinutia svojich úvah potvrdil uznesenie okresného súdu a formulácia výroku uznesenia krajského súdu nemá oporu v Civilnom sporovom poriadku.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

Podľa § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia nepriznal náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré Civilný sporový poriadok neuvádza ani exemplifikatívne, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobné, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na oboch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým

k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odkázal na náležité a presvedčivé odôvodnenie uznesenia okresného súdu a v relevantnej časti uviedol: „*V prejednávanej veci žalobkyňa svoj nárok na sprístupnenie dokladov odôvodnila neochotou žalovaného tieto doklady jej sprístupniť napriek opakovaným písomným žiadosťami. Ako dôkaz tohto svojho tvrdenia predložila do spisu žiadosti zo dňa 29.12.2011, zo dňa 20.01.2012 a zo dňa 02.03.2012. Žaloba vo veci samej bola podaná po viac ako 4 rokoch od doručenia týchto písomností žalovanému dňa 07.07.2016, a preto žalobkyňou predložené žiadosti nemožno považovať za dôkaz preukazujúci neochotu žalovaného sprístupniť žalobkyňou požadovanú dokumentáciu, najmä za situácie, ak tieto tri žiadosti boli vyhotovené krátko po tom, čo žalobkyňa bola napadnutá štatutárom žalovaného. Podľa pripojeného rozhodnutia Obvodného úradu Prešov zo dňa 27.06.2012 (č.l. 49 až 51 spisu), k tomuto napadnutiu malo dôjsť dňa 20.09.2011. Žalobkyňa teda ničím právne významným nepreukázala, aby pred podaním žaloby vyzvala žalovaného na sprístupnenie dokladov a aby žalovaný tejto jej žiadosti nevyhovел. Zo správania sa žalovaného v priebehu konania pritom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že tento na základe požiadaviek žalobkyne, resp. jej právneho zástupcu, umožnil žalobkyňi nahliadnuť do ňou požadovaných dokladov, ktoré mal k dispozícii, čo nakoniec viedlo k späťvzatiu podanej žaloby. Na strane žalovaného teda existujú dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce výnimočné nepriznanie náhrady trov konania žalobkyňi.*

11. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP uznesenie vo výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil.“

Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd

preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. Tento záver sa vzťahuje zvlášť na rozhodovanie podľa § 257 CSP, použitie ktorého je výnimkou, pretože iba v prípade, že všeobecný súd dospeje k záveru, že v okolnostiach danej veci existujú dôvody osobitného zreteľa, nemusí náhradu trov konania priznať. Vymedzenie obsahu tohto právneho pojmu je úlohou všeobecných súdov, a to vždy so zreteľom na kontext v konkrétne posudzovanej veci. Vzhľadom na to ústavnému súdu neprináleží posudzovať existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na aplikáciu daného ustanovenia, pretože ide o nezávislé diskrečné oprávnenie všeobecných súdov. Je však nutné poznamenať, že musí ísť o výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí všeobecného súdu riadne a presvedčivo odôvodnený.

Dôvodnosť aplikácie § 257 CSP je v danom prípade podľa názoru ústavného súdu odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne). Krajský súd dostačujúco odôvodnil, prečo považoval dôvody, pre ktoré okresný súd sťažovateľke nárok na náhradu trov konania nepriznal, za správne. Skutkové a právne závery uvedené v citovanom odôvodnení uznesenia krajského súdu nie sú podľa názoru ústavného súdu v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich nemožno považovať za odporujúce citovaným článkom ústavy a dohovoru. Vzhľadom na to nemožno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce z rámca uvedeného zákonného ustanovenia, a preto ich ústavný súd nemá dôvod ani oprávnenie prehodnocovať ani ich prípadne nahrádzať vlastnými.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľky, že krajský súd nereagoval na jej odvolanie, ústavný súd pripomína, že podľa jeho doterajšej judikatúry odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Pokiaľ okresný súd dostatočne odôvodnil uznesenie v časti o nepriznaní trov konania tak, aby sa sťažovateľka

dozvedela všetky relevantné dôvody, ktoré ho k takémuto rozhodnutiu viedli, krajský súd nemôže porušiť označené práva sťažovateľky, ak sa s takýmto odôvodnením okresného súdu stotožní a naňho odkáže.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu je zrejmé, že za rozhodujúci argument, pre ktorý nebola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania, je potrebné považovať skutočnosť, že sťažovateľka vyzvala žalovaného na predloženie relevantných dokladov viac ako štyri roky pred podaním žaloby na súd.

Pokiaľ sa teda krajský súd vysporiadal vo svojom odôvodnení s týmto rozhodujúcim argumentom, potom základné právo sťažovateľky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neporušil.

Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky, že formulácia výroku napadnutého uznesenia krajského súdu nemá oporu v Civilnom sporovom poriadku, ústavný súd konštatuje, že s týmto názorom sťažovateľky sa nemožno stotožniť, a už vôbec nie za situácie, keď sťažovateľka ani neuvádza, ako by podľa nej mal znieť správny výrok.

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že jej nebol daný priestor na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 257 CSP, pričom odkazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 153/2018

z 18. júla 2018, ústavný súd konštatuje, že ani s týmto tvrdením sťažovateľky o porušení jej práv sa nemožno stotožniť. V uvádzanom náleze ústavného súdu išlo o prípad, keď trovy konania neboli priznané až uznesením odvolacieho súdu a nie už okresného súdu, ako to bolo v prípade sťažovateľky. Sťažovateľka sa k aplikácii ustanovenia § 257 CSP mala možnosť vyjadriť v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu, čo aj urobila a táto skutočnosť vyplýva aj zo samotného tvrdenia sťažovateľky v sťažnosti. Navyše, je potrebné skonštatovať, že túto okolnosť, teda že nemala možnosť vyjadriť sa k aplikácii § 257 CSP už v konaní pred okresným súdom ani v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu, ani nenamietala.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť odmietol po jej predbežnom prerokovaní pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018